

Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma 2023 – 2024/PÖLLÖKANKAAN PÄIVÄKOTI

Toteutamme päiväkodissa Oulun kaupungin esiopetussuunnitelmaa.

1. Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa

Laaja-alaisessa oppimisessa on tavoitteena edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä.

Ajattelu ja oppiminen: Esiopetuksessa harjoitellaan oppimisen edellytyksiä. Vahvistamme ja tuemme lasten omaa käsitystä itsestä oppijana erilaisin keinoin. Käytämme työkaluna myös lasten ja aikuisten välistä avointa dialogia sekä tarinoita. Positiivinen pedagogiikka sekä lasten vahvuuksien korostaminen on tärkeä työkalumme. Pyrimme opettamaan lapsille ratkaisukeskeistä ajattelua. Lapsille ei anneta valmiita ratkaisuja, vaan yhdessä etsien löydetään vastauksia. Samalla tuemme lapsen ajattelun kehittymistä. Liikkuminen tukee oppimista ja ajattelua. Varhaiskasvatuksen liikuntasuositukset ovat 3h/päivä. Esiopetuksen uimaopetusta on Pöllökankaan päiväkodin esiopetusikäisille 11.-15.12.23.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu: Tällä kaudella keskitymme erityisesti tunne-, vuorovaikutus ja kaveritaitojen vahvistamiseen sekä opittujen taitojen hyödyntämiseen arjessa. Järjestämällä lapsille monipuolisen leikkiympäristön ja leikkivälineet luomme heille mahdollisuuden mielikuvituksen, erilaisten elämysten ja roolien kokemiseen kavereiden kanssa. Leikkikartan avulla lapsilla on mahdollisuus esittää toiveita leikkipaikasta sekä -kavereista. Aikuisen läsnäololla ja osallistumisella lasten leikkeihin luomme turvallisen ja leikkiä rikastuttavan ilmapiirin.

Lisäksi vahvistamme lasten itseilmaisu- ja tunnetaitoja esim. kuva- ja käsitöiden, kuvakirjojen, lorujen, liikunnan, musiikin ja draaman keinoin. Itseilmaisun taitoja harjoitellaan myös tutkimalla, tulkitsemalla ja ilmaisemalla itseä ja maailmaa. Kehotunne- ja turvataitokasvatus liittyvät olennaisesti tunne ja vuorovaikutustaitojen opetukseen. Käytämme kasvatuksessa Turvallinen Oulu -hankkeen turvataito ja kehotunnekasvatuksen esiopetuksen opetusmateriaalia.

Itsestä huolehtiminen ja arjentaidot: ks. Päiväkodin Toimintasuunnitelma

Monilukutaito: Lasten kuvanlukutaidon, kirjoittamisen, lukemisen ja numeerisenlukutaidon sekä medialukutaidon kehittymistä tuetaan KUVAKESKUSTELUN, RETKILLÄ HAVAINNOINTIA, ÄÄNTEIDEN KUUNTELUA JA TUNNISTAMISTA, LORUTTELUN, RIIMITTELYN, PELAAMALLA, TOIMINNALLISEN MATEMATIIKAN keinoin.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen: Tabletit ja älynäytöt toimivat oppimisen välineinä.

Osallistuminen ja vaikuttaminen: ks alla kohta Lasten osallisuus

Katso myös päiväkodin toimintasuunnitelma.

2. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo esiopetuksessa

Kaikki ovat yhtä arvokkaita ja tärkeitä. Arvostamme jokaista ihmisenä. Kaikki voivat leikkiä ja toimia yhdessä. Yhdenvertaisuus ei merkitse samanlaisuutta. Keskusteluiden, draaman, kirjallisuuden, laulujen ja leikin avulla käsittelemme erilaisuutta lapsentajuisesti. Näin huomaamme olevamme yhtä arvokkaita ja tärkeitä ja voimme leikkiä ja toimia yhdessä. Huomioimme perheiden erilaiset näkemykset, tarpeet ja toiveet esim. juhlien, ruokien ja perinteiden suhteen. Vastaamme lasten tarpeisiin yksilöllisesti. Lapset tarvitsevat erilaisia asioita. Ryhmissä on lapsia eri kulttuuritaustoista, joiden kautta tutustumme eri kulttuureihin.

3. Oppimisympäristöt ja työtavat

Toteutamme esiopetusta liikunnan, leikin, draaman, musiikin, kuvataiteen ja kädentöiden sekä nykYTEKNOLOGIAN keinoin (esim. tabletit käytössä lähes päivittäin). Käytössämme olevat välineet ovat laadukkaita ja monipuolisia. Lapset ovat mukana rakentamassa päiväkotia oppimisympäristönä. Toiminnallisuus ja erilaisten välineiden käyttö on vahvasti mukana edistämässä oppimista. Aikuisen rooliin kuuluu tarjota lapsille ideoita, ajatuksia ja välineitä, joista he muodostavat itselleen sopivimman oppimisympäristön yhdessä aikuisen kanssa. Joustavat pienryhmät, parityöskentely sekä yksilöohjaus ovat esiopetuksessa työtapojamme säännöllisesti. Kuvien avulla jäsennetään päiväntulkua ja ohjataan toimintaa.

Teemme yhteistyötä esiopetusryhmien kanssa esim. lokakuussa alkavan matikkapajan, ulkoleikkien, - tapahtumien ja liikuntatapahtumien muodossa. Myös sisätilojen leikkipaikat ovat välillä yhteiskäytössä.

Lähiluonto on tärkeä osa oppimisympäristöämme ja hyödynnämme sitä säännöllisillä metsäretkillä, joilla harjoitteleme esiopetuksen opetussuunnitelman mukaisia taitoja laaja-alaisesti ja otamme huomioon lasten erilaiset tavat oppia uusia asioita. Metsäretkien tehtävänä on vahvistaa lapsen luonnontuntemusta ja luontosuhdetta. Luonto rauhoittaa. Rauhoittumisen taito tekemisen keskellä on tärkeä taito. Tekemällä havaintoja ja tutkimalla ympäristöä sekä kokeilemalla ja päättämällä tutustutaan tutkivaan oppimiseen. Seuraamme ja havainnoimme retkillä eri vuoden aikojen muutoksia luonnossa, harjoitteleme yhteistyötaitoja ja esim. luontomatematiikkaa ja äidinkieltä. Myös luonnossa leikkiminen on tärkeää ja lapset oppivat kunnioittamaan ja suojelemaan luontoa.

Metsäretkien lisäksi liikumme lähiympäristössä. Näin pääsemme harjoittelemaan liikenteessä liikkumista ja lähiseudun tuntemusta. Hyödynnämme toiminnassamme koulun kenttää (yleisurheilu, luistelu jne.).

Pedagogista dokumentointia tehdään kuvaamalla arkea, ja keskustelemalla kuvista lasten kanssa. Pedagogista dokumentointia kehitellään. Tavoitteena on, että se tukee lasten tietoisuutta omasta oppimisestaan, ja tekee oppimista näkyväksi.

4. Lasten osallisuus

Toteutamme lasten osallisuutta kysymällä palautetta ja ideoita tärkeänä osana työtapamme. Lapset arvioivat toimintaa sanallisesti käyttäen tarvittaessa apunaan mm. hymynaamoja ja peukkumittaria. Lapset pääsevät samalla kertomaan toiveistaan ja mielenkiinnonkohteistaan. Annamme lasten tehdä päätöksiä mahdollisuuksien mukaan heitä itseään koskeissa asioissa. Kannustamme lapsia ilmaisemaan mielipiteensä ja esim. äänestämään eri vaihtoehtojen välillä.

Tänä syksynä päiväkotiiimme perustettiin osallisuustiimi. Esiopetusryhmien lapset saivat valita äänestämällä omasta ryhmästä kaksi lasta tiimiin. Siihen kuulu myös yksi aikuinen joka ryhmästä sekä päiväkodin johtaja ja vanhempien edustaja. He yhdessä ideoivat ” avoriihi tyypisesti” toimintaa koko päiväkodille. Esimerkiksi taikurin esityksen, toiminnallisen joulupulun.

Portfoliokansioiden dokumentoinnissa näkyvät lasten kokemukset ja mielipiteet retkistä, tapahtumista, juhlista ja muusta toiminnasta. Niitä katsellaan ja arvioidaan yhdessä lasten kanssa.

Lapsi osallistuu oman esiopetussuunnitelman laatimiseen ja arviointiin yhdessä esiopettajan ja vanhempiensa kanssa.

Päiväkodilla on valokuvaus 3.11.23.

5. Yhteistyö huoltajien kanssa

Kartoitamme huoltajien toiveita, mielipiteitä, kommentteja ja arviointia toiminnastamme leops-keskusteluissa ja päivittäisissä kohtaamisissa sekä esim. asiakastytyväisyyskyselyissä. Käytössämme on myös palautelaatikko. Päiväkodissa toimii vanhempaintoimikunta, jonka kautta huoltajat pääsevät halutessaan osallistumaan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Lisäksi järjestämme koko päiväkodin yhteisiä perheiltapäiviä ja juhlia, joihin koko perhe voi osallistua.

Tiedotuskanavamme huoltajille on eVaka.

6. Kaksikielinen esiopetus

Olemme mukana tukemassa monikielisten lasten kielellistä identiteettiä. Kannustamme vanhempia käyttämään lastensa kanssa kotikieltä kielellisen identiteetin vahvistamiseksi. Käytämme kielisuihkuja osana kansainvälisyyskasvatusta. Lisäksi hyödynnämme kuvia kommunikation tukena esim. leikkejä valittaessa, musiikkituokioilla ja päiväjärjestyksessä.

S2 kielen opettaja käy kerran viikossa esiopetuslapsen kanssa harjoittelemassa ja vahvistamassa suomen kieltä erilasten leikkien, pelien ja kirjallisten tehtävien avulla. Mikäli lapsella on valmistavan esiopetuksen päätös, hänen suomen kielen opetus on suunniteltua ja tavoitteellista. Varhaiskasvatuksen opettajat toteuttavat opetusta. Roihusten perhe-materiaalia käytetään jonkin verran.

7. Kasvun ja oppimisen tuki

Esiopetukseen osallistuvat lapset kuuluvat perusopetuslain mukaisen kasvun ja oppimisen tuen piiriin. Lain mukaan lapsilla on oikeus saada riittävää tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Esiopetuksessa lapsen kasvun ja oppimisen tuen kolme tasoa ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Oulun kaupungissa lapsen kasvun ja oppimisen tuki suunnitellaan ja järjestetään inklusiivisesti osana lapsen arkea ja päivittäistä esiopetusta yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Tuki siis annetaan lapselle ensisijaisesti omassa esiopetusryhmässä erilaisin joustavin järjestelyin.

Lähtökohtana lapsen saamaan tukeen ovat sekä hänen itsensä että ryhmän vahvuudet ja lapsen tuen tarpeen mahdollisimman varhainen tunnistaminen. Jotta lapsi saa tukea riittävän varhain, käytämme havainnoinnin lisäksi erilaisia arviointimenetelmiä kuten lukimat ja kpt-tehtävistä. Teemme tiivistä yhteistyötä huoltajien kanssa ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan, koulun laaja-alaisen erityisopettajan kanssa sekä kouluterveydenhoitajan, -kuraattorin ja -psykologin kanssa. Lisäksi teemme yhteistyötä mm. toiminta- ja puheterapeuttien ja oysin kanssa. Esiopetuksen opiskeluhuollon yksikkökohtainen kokoontuminen on 1-3 kertaa vuodessa. Sen kutsuu koolle päiväkodin johtaja.

Esiopetuksessa henkilöstön tehtävänä on tukea jokaisen lapsen yksilöllistä kasvua ja oppimista kaikissa lapsen oppimisympäristöissä. Varhaiskasvatuksen opettajat, erityisopettajat ja esiopetuksen muu henkilöstö arvioivat ja kehittävät säännöllisesti esiopetuksen pedagogiikkaa, toimintamutoja ja oppimisympäristöä. Kasvun ja oppimisen tuki on sekä perusosaamisen että erityispedagogisen tuen vahvistamista.

Lapsen yksilöllisen tuen toteuttamisen tavoitteet ja menetelmät kirjataan pedagogisiin asiakirjoihin eavkaan. Tavoitteet ja toimintaperiaatteet suunnitellaan ja sovitaan yhdessä huoltajien kanssa. Toimintaa ja tukitoimien riittävyttä arvioidaan säännöllisesti, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Toimintaa kehitetään lapsen ja lapsiryhmän tarpeita vastaavaksi.

Ryhmän viikkopalavereissa luomme yhteiset pelisäännöt ryhmän toiminnalle, arvioidaan lapsen oppimista ja edistymistä ja arvioimme oppimisympäristöä ja toimintatapojamme, tehden niihin tarpeelliset muutokset. Ryhmän viikkopalaveri muistiot kirjataan ryhmävasuun, jonka avulla muutoinkin toiminnan arviointia ja sopimuksia tehdään. Henkilökunnan yhteinen johdonmukainen toiminta esiopetusryhmässä on ensiarvoisen tärkeä, varsinkin tuentarpeisten lasten kohdalla. Ryhmän henkilökunnan tulee tietää kaikki lapsen hyvinvointiin ja oppimiseen vaikuttavat tekijät.

8. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö

Teemme esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä Pöllönkankaan koulun kanssa.

Opiskeluhuoltoryhmä kokoontuu heti alkusyksystä yhteiseen suunnitelupalaveriin. Siihen kuuluvat päiväkodin johtaja, esiopettajat, veot, koulun kuraattori, psykologi ja kouluterveydenhoitaja. Opiskeluhuoltotiimi järjestää syyskuussa vanhemmille tutustumis- ja kuulemistilaisuuden aamukahvien merkeissä. Esioppilaiden vanhempainilta pidetään myös syyskuussa.

Pöllökankaan päiväkodin varhaiskasvatuksen opettajat eskariryhmistä ja Pöllönkankaan koulun alkuopettajat pitävät yhteistyökokoukset syksyllä ja alkuvuodesta. 5-8-vuotiaiden alueellinen oppimissuunnitelmatyö on aloitettu. Syksyn aikana kokoonnutaan 2 kertaa. Yhteiseksi painopistealueiksi ovat nousseet lasten tunnetaitojen tukeminen ja luonto oppimisympäristönä. Sisältöjä tarkennellaan tapaamisissa. Seuraava tapaaminen on 28.11 klo 13.15-15.00.

Syksyn yhteistyökokouksessa suunnittelemme syyslukukauden yhteisen toiminnan, alkuvuoden yhteistyökokouksessa suunnittelemme kevätlukukauden tapahtumat.

Syyslukukausi:

Syyskuussa ekaluokkalaisten ja eskareitten pihaleikki tapahtuma koulun pihalla.

Lokakuussa liikuntatuokio koulun salissa yhdessä kolmasluokkalaisten kanssa.

Joulukuussa ykkösluokkalaisten tulevat päiväkotiin laulamaan yhdessä eskareiden kanssa. Esioppilaat osallistuvat sekä Lucia-juhlaan että joulujuhlan kenraaliharjoitukseen koululla.

Kevätkauden yhteistyöpalaveri 16.1.2024.

Kevätlukukaudelle on suunnitelmassa:

2.-3. lk:n oppilaista käy lukemassa eskareille.

- ”koulukurkkaukset”. Eskarit käyvät tutustumassa kouluun. He ovat mukana oppitunneilla, välitunnilla ja syövät koulun ruokalassa.
- ekaluokkalaisten ja eskareiden vaihtotunti. Ekaluokat menevät eskariopettajien tunnille päiväkotiin ja eskarit tulevat ekaluokan opettajien tunnille.
- ekaluokan oppilaita vierailee päiväkodilla kertomassa eskareille koulunkäyntiin liittyvistä asioista. Eskarit tekevät kysymyksiä koululaisille.

Kutsumme alkuopetuksen oppilaat ja opettajat päiväkodin eskariryhmien valmistamiin esityksiin ja/ tai laulutapahtumiin.

tulevat ekaluokkalaisten ja heidän huoltajiensa kouluun tutustuminen.

- ekaluokkalaisten ja eskareiden liikuntapäivä, n. 2 tuntia, koulun kentällä ja pihalla
- eskarit koulun kevätjuhlan kenraaliharjoitukseen.

Päiväkotimme esi- ja alkuopetuksen yhdyshenkilö välittää tiedon alueellisen verkoston palavereista esiopettajille. Lisäksi tiedonvaihtoa on päiväkodin ja koulun yhdyshenkilöiden välillä läpi lukuvuoden aina tarvittaessa. Yhdyshenkilönä on ollut Aila Tampio. Hänen eläköityessä tilalle tulee valita toinen henkilö.

Toukokuussa varhaiskasvatuksen opettajat, tulevat ekaluokan opettajat ja koulun erityisopettaja pitävät tulevien ekaluokkalaisten siirtokeskustelun.

9. Arviointi

Arvioimme ja havainnoimme lasten taitoja esiopetuksessa tehtyjen tehtävien, projektien, kuvataideteiden, kädentöiden, liikunnan, musiikkihetkien ja leikin kautta. Havainnoista keskustelemme säännöllisesti oman ryhmän kesken ja tarvittaessa olemme yhteydessä muihin yhteistyötahoihin.

Lasten itsearvioinnin avulla on tarkoitus tehdä näkyväksi lapsen oppimista ja osaamista hänelle itselleen.

Käymme päivittäin lasten kanssa keskustelua kuluneesta päivästä, leikeistä, tehtävistä ja tapahtumista: mikä oli mukavaa, mikä harmittaa, mitä haluaisi tehdä toisin...

Huoltajilta saamme palautetta lapsen esiopetuskeskusteluissa ja arviointitapaamisissa sekä päivittäisissä kohtaamisissa